

**PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**
WP.420.103.2024

Warszawa, 10 marca 2025 r.

Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 listopada 2024 r. (znak: SPS-WP.020.274.5.2024) uprzejmie przedstawiam w załączeniu opinię Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

**Wiceprzewodniczący Krajowej Rady
Sądownictwa**
sędzia Rafał Puchalski

/podpisano elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.274.16.2024

Data wpływu 11.03.2025r.

KRAJOWA RADA SĄDOWNICTWA

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 5 marca 2025 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, przekazanym przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 12 listopada 2024 r. (znak: SPS-WP.020.274.5.2024), opiniuje projekt pozytywnie, z zastrzeżeniami.

UZASADNIENIE

Na wstępie należy wskazać, że niniejszy projekt był przedmiotem prac Komisji opiniowania aktów prawnych dotyczących sądownictwa.

W uzasadnieniu projektu wskazano, że celem projektowanej nowelizacji jest reforma instytucji tymczasowego aresztowania w Polsce. Obowiązujący stan prawny i wynikająca z niego praktyka sądowa wymagają pilnego dostosowania do standardów wyznaczanych przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej oraz wiążące akty prawa międzynarodowego, w tym Europejską Konwencję Praw Człowieka.

W ustawie zaproponowano następujące rozwiązania:

1. Ograniczenia okresów stosowania tymczasowego aresztowania: pierwszy okres aresztu miał zostać ograniczony do jednego miesiąca, uchylenie przesłanki stosowania aresztu w oparciu o zagrożenie surową karą przed wydaniem jakiegokolwiek wyroku, wprowadzenie fakultatywności stosowania środków zapobiegawczych w przypadku, gdy oskarżony utrudnia ich wykonywanie lub narusza nałożone obowiązki, zastąpienie abstrakcyjnej „uzasadnionej obawy” matactwa, która była instrumentalnie i uznaniowo wykorzystywana do uzasadniania stosowania tymczasowego aresztu – „realną obawą”.
2. Zwiększenie nadzoru sądowego: w przypadku złożenia wniosku o przedłużenie tymczasowego aresztu, prokurator zobowiązany jest wskazać szczegółowo: czynności podjęte w czasie stosowania tego środka, okoliczności uzasadniające jego dalsze stosowanie oraz czynności które prokuratura ma zamiar przeprowadzić w trakcie, wnioskowanego czasu tymczasowego aresztowania.
3. Ułatwienie dostępu do akt w formie elektronicznej: obowiązek prokuratora udostępniania akt w formie elektronicznej na żądanie podejrzanego lub jego obrońcy,

przyspieszenie procesu obrony poprzez łatwiejszy dostęp do materiałów dowodowych.

4. Wprowadzenie minimalnych standardów tzw. „Dyrektywy Obronczej”: konieczność zawiadomienia obrońcy o terminie przesłuchania oskarżonego przed zastosowaniem środka zapobiegawczego, obowiązek pełnienia dyżurów przez adwokatów i radców prawnych, zapewnienie natychmiastowej pomocy prawnej każdemu zatrzymanemu.

Wątpliwość budzi także postulowane przez Projektodawcę ograniczenie maksymalnego czasu trwania tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym do jednego miesiąca. Proponowana zmiana brzmienia art. 263 § 1 KPK, polegająca na zastąpieniu wyrazów „3 miesiące” wyrazem „miesiąc” prowadzić będzie do zbędnego ograniczenia zakresu uznaniowości sędziowskiej sądu pierwszej instancji w zakresie samodzielnego określania przez sąd pierwotnego okresu stosowania tymczasowego aresztowania z maksymalnie trzech miesięcy do jednego miesiąca.

Tego rodzaju ograniczenie – znacząco skracające okres, na jaki może być zastosowane tymczasowe aresztowanie w ramach pierwszego postanowienia wydawanego przez sąd – może przeczyć celom stosowania tego środka zapobiegawczego, gdyż okres jednego miesiąca może nie być każdorazowo wystarczający do dokonania odpowiedniej i oczekiwanej koncentracji materiału dowodowego w ramach postępowania przygotowawczego.

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
sędzia Rafał Puchałski